

Overzicht activiteiten van de Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning Heerlen 2022.

Beleidsnotitie Armoede.

In 2021 is de aanzet gegeven om het gemeentelijk armoedebeleid voor de periode 2021 – 2025 te vernieuwen. De gemeente is dat iedere 4 jaar verplicht. In de aanloop naar de nota heeft de adviesraad actief materiaal voor dat beleid aangeleverd. In 2022 heeft het cluster Participatie het voorstel nog eens tegen het licht gehouden en de gemeente over de nota geadviseerd. In de gemeenteraad werd, tot onze teleurstelling, er nauwelijks inhoudelijk over gedebatteerd. De afhandeling van het uitvoeringsplan heeft in 2022 nog niet plaats gevonden vanwege gebrek aan tijd. De gemeente wel actief geacteerd op het dossier energiearmoede en de adviesraad, in dit geval het cluster participatie, is daar nadrukkelijk bij betrokken geweest.

Tarieven BSGW.

Vanuit het Meldpunt Sociaal Signaal stelden we vast dat het vermogensplafond voor vrijstelling van onroerendzaakbelasting en de vrijlating van vermogen in het kader van de gemeentelijke bijstandsuitkering verschillen. De adviesraad heeft hierin actie ondernomen. Er is overleg geweest met de betreffende wethouder en ambtenaren. Dit heeft echter niet geleid tot aanpassingen. In de BSGW trekken een groot aantal gemeenten gezamenlijk op en volgens de gemeente zou hierop doorgaan een “mission impossible” zijn. De adviesraad heeft zich daarbij neergelegd.

Contractverlenging Stand By.

Vooruitlopend op een nieuwe aanbesteding in 2023 heeft de gemeente onderzoek laten doen naar de resultaten van Stand By in de afgelopen periode. De adviesraad heeft haar mening kunnen geven in een gesprek met medewerkers van het onderzoeksbureau. We hebben laten weten dat we in zijn algemeenheid tevreden zijn over de dienstverlening zoals die door Stand By wordt gegeven. De adviesraad staat ook achter de gekozen organisatievorm. Stand By is een coöperatie van verschillende uitvoeringsinstellingen. Het periodieke overleg tussen vertegenwoordigers van de adviesraad en de directeur van Stand By wordt ook komend jaar voortgezet.

Aanbesteding Jens.

Afgelopen jaar heeft de aanbesteding voor de uitvoering van de Jeugdhulpverlening plaats gevonden. Resultaat is dat Jens de komende jaren de dienstverlening van de ambulante jeugdhulpverlening blijft doen. In de voorfase van het aanbestedingstraject, waarin de voorwaarden worden geformuleerd, is de adviesraad nauw betrokken geweest. De vertegenwoordigers van de adviesraad hebben ook hier zich positief geuit over de gekozen organisatievorm die zorgt voor korte lijnen tussen de verschillende dienstverleners. Zorgen blijven, aanbesteding of niet, de financiering van de jeugdhulpverlening.

Aanbesteding niet – ambulante jeugdhulpverlening Zuid-Limburg.

De niet - ambulante jeugdhulpverlening wordt door de Zuid – Limburgse gemeenten gezamenlijk aanbesteed. De gemeenten waren van mening om de gemeentelijke adviesraden daarvoor geen advies te laten afgeven. Daarop hebben de gezamenlijke adviesraden een “brandbrief” gestuurd naar de gemeente Maastricht die namens de Zuid –

Limburgse gemeenten optreedt als centrumgemeente. Er is op aangedrongen om gehoord te worden en als serieuze gesprekspartner te worden gezien. Uiteindelijk is dat ook gebeurd en is er overleg geweest tussen een door de gezamenlijke adviesraden geformeerde expertgroep en de betreffende ambtenaren. Dat tot tevredenheid van beide partijen. De gemeenten willen nu in de toekomst de adviesraden meer gaan betrekken en bij aanbesteding en zorgverlening een puur bureaucratische procedure hanteren. Bij nabespreking gaven de ambtenaren aan dat ze eigenlijk niet goed wisten wat ze met de adviesraden aan moesten en dat ze niet gewend waren aan overleg met hen.

Aanpassingen tarieven W.M.O.

Ieder jaar wijzigen tarieven die worden aangepast aan de financiële stand van zaken. Het gaat dan grotendeels om kleine veranderingen waarvoor aanpassingen moeten plaats vinden in de gemeentelijk verordeningen. Dat is meestal een formele gang van zaken en een enkele keer, als er nadrukkelijke beleidswijzigingen zijn, volgt er een meer uitgebreid advies. Dat laatste was dit jaar niet aan de orde.

Evaluatie Corona beleid.

Tijdens de Corona periode is er over de maatregelen overleg geweest met de wethouder. Duidelijk was dat over een groot aantal zaken de gemeente geen zeggingsmacht heeft, maar wel overleg kan voeren bijvoorbeeld met zorgorganisaties over de maatregelen die zij genomen hebben. In het bijzonder over het contact en de toegankelijkheid tot mensen die in verpleeghuizen zijn opgenomen. Ook de voortgang van de dagopvang en het Meer Bewegen voor Ouderen is besproken. Afgelopen jaar is met de gemeente teruggekeken en erop aangedrongen ervaringen te verzamelen en vast te leggen in het gemeentelijk rampenplan. In de toekomst zou de gemeente daarvan in het geval van een pandemie voordelen kunnen hebben.

Coalitieakkoord. Uit liefde voor de stad.

De adviesraad heeft dit akkoord ervaren als “weinig nieuws onder de zon”. Het stuk inspireerde inhoudelijk nauwelijks. De gezamenlijke buurten hebben wel een reactie gestuurd en de adviesraad heeft overwogen zich daarbij aan te sluiten, maar daar uiteindelijk toch vanaf gezien.

Ontwikkeling Ouderenbeleid. Overleggroep.

Het overleg vindt periodiek plaats en een groot aantal onderwerpen die voor ouderen van belang zijn, zijn de revue gepasseerd. Een seniorenkrant voor Heerlen, een voorzieningenwijzer, toegankelijkheid van de regeling voor een bijdrage aan chronisch zieken en gehandicapten, armoede en energie armoede, het bezoeken van ouderen in de leeftijdscategorie 75 – 80 jaar, meer bewegen voor ouderen, doorverwijzen vanuit de infopunten naar achterliggende voorzieningen, project eenzaamheid, domotica en de organisatie van een info bijeenkomst in 't Heitje die achteraf niet is doorgegaan.

Tussen Thuis en Verpleeghuis.

Dat project zijn we gestart in 2021 met het oog op de woonsituatie van veel ouderen en mensen die afhankelijk zijn van een voorziening. Het woningaanbod voor mensen die aangewezen zijn op een sociale huurwoning is te beperkt en van ouderen wordt gevraagd om van een grotere naar een kleinere woning te verhuizen. Als ouderen dat al willen dan

doen ze daarbij nogal wat problemen voor. Veel ouderen met een smalle beurs zijn niet in staat om de huur voor een nieuwe woning, al is die dan vaak kleiner, op te brengen. Bovendien is er een gering aanbod. In de nota pleiten we voor een grotere variatie aan woningen die meer toegesneden zijn op de verschillende doelgroepen. De gemeente Heerlen wilde werken aan een nieuwe woonvisie. Het advies is gegeven vooruitlopend op een nieuwe gemeentelijke woonvisie. De gemeenten in Parkstad gaan dat nu gezamenlijk doen omdat woningbouwverenigingen en zorgorganisaties werken over gemeentegrenzen heen. Een eerste stap zal in het voorjaar 2023 vanuit Parkstad – Limburg worden gezet. Met de adviesraden in Parkstad is afgesproken daarin gezamenlijk op te trekken.

Workshop Radicalisering/Inclusie en diversiteit.

In samenwerking met de adviesraad heeft de gemeente een workshop georganiseerd over radicalisering voor leden van de adviesraad. Hierin informatie over wat er allemaal in deze hoek plaats vindt en hoe we daar tegenaan kunnen kijken. Boeiende informatie.

Burgerbetrokkenheid.

In 2019 heeft de gemeente Heerlen een nota opgesteld over de wijze waarop de burgers van Heerlen betrokken zouden moeten worden bij het gemeentelijk beleid. Een belangrijke reden is de gebrekkige deelname van inwoners van Heerlen aan verkiezingen. In sommige wijken wel minder dan 40%. De ontwikkelingen hebben in Coronatijd stilgelegen totdat een nieuwe programmamanager burgerbetrokkenheid is benoemd die opnieuw aan de kar is gaan trekken. De gemeente zet nu sterk in op de ontwikkeling van burgerberaad. Ook is er inmiddels een participatieverordening op basis van de wet “Versterking Participatie op Decentraal Niveau”. De inspraak verordening is omgezet in een participatieverordening. Ook is het “Uitdaagrecht” daarin opgenomen. Bewoners kunnen taken van overheden overnemen als ze denken dat ze dat beter kunnen doen. Er zal nog wat “water door de Maas” stromen voordat dit op brede schaal staat te gebeuren. Het betekent wel dat de overheid de burger steeds meer in een positie brengt om een rol van betekenis te spelen. De adviesraad ervaart hierin ook een bevestiging van haar eigen rol. Vanuit het cluster Burgerbetrokkenheid volgen we dit dossier en zullen daarover verbindingen leggen met de uitvoeringspraktijk van de andere clusters.

In gesprekken met de gemeente en het Burgerpanel heeft de gemeente laten weten dat ze een samengaan van deze clubs zouden willen bevorderen. De adviesraad is daar niet op tegen, maar wil wel haar eigen rol, adviesorgaan zijn over de hele breedte van het sociale domein, in stand houden. De leden van het Burgerpanel kunnen aansluiten. Het Burgerpanel, en eventueel de Cliëntenraad Gehandicapten, moeten zelf die keuze maken. De adviesraad is wel actief in het zoeken naar verbindingen met organisaties. Met de genoemde organisaties maar ook en vooral met de buurtorganisaties om samen, ieder op eigen wijze, burgerbetrokkenheid in Heerlen handen en voeten te geven.

Nationaal Programma Heerlen Noord.

Een alliantie van organisaties uit Heerlen is van start gegaan met het Nationaal Programma Heerlen Noord. Daaronder de gemeente Heerlen en diverse, maatschappelijke organisaties als Alcander, Stand By en Jens. De beleids- en uitvoeringsprogramma’s hebben dus onze aandacht omdat deze zich bewegen op de terreinen waarop de adviesraad adviseert. Als het programma bekend is gaan de adviesraad in gesprek met de uitvoeringsorganisatie. Intussen

hebben we de gang van zaken zoveel mogelijk gevolgd. Het programma is inmiddels gereed en de adviesraad bereidt zich voor overleg. Het programma is van belang omdat dit getuigt van een langdurige en integrale aanpak waarbij alle actoren die van belang zijn hun activiteiten op elkaar afstemmen. Het is des te meer belangrijk omdat twee derde van de inwoners van Heerlen hiermee te maken krijgt. Voor zover bekend bestaat de intentie om ook Heerlen Zuid in ieder geval inhoudelijk van de ontwikkelingen mee te laten profiteren.

Buurtgericht werken.

De gemeente Heerlen heeft het buurtgericht werken opnieuw op de rail gezet door een nieuw model van werken daarvoor te ontwikkelen. In het voortraject is er een aantal keren overleg geweest met de teamleider van buurtgericht werken en de ontwikkelaar van dit model. De gemeente deelt onze opvatting dat de adviesraad een verbinding heeft met buurtgericht werken. Het beleid waarover de adviesraad adviseert komt in concreet tot uitdrukking in vormen van buurtgericht of stadsdeel gericht werken. Ook de ervaringen van burgers die actief zijn in de wijken hebben vaak betrekking op zaken als werkgelegenheid, inkomen, jeugd en ondersteuning in de vorm van een voorziening. Inmiddels hebben we aan een tweetal bijeenkomsten van de gezamenlijke buurtorganisaties deelgenomen. Voor de adviesraad is dit contact van belang om kennis te nemen van wat er in de buurten aan de orde is en de mogelijkheid te hebben om concrete problematiek in samenhang met buurtorganisaties te agenderen.

Samenwerking Adviesraden Zuid-Limburg en Parkstad.

De adviesraden in de gemeenten in Zuid-Limburg hebben inmiddels al enige jaren een structureel contact met elkaar. Dat wordt ondersteund door Burgerkracht Limburg. In dat overleg informeren de adviesraden elkaar over de gang van zaken in hun gemeente, nemen ze kennis van inhoudelijke ontwikkelingen op de verschillende beleidsterreinen en volgen ze de ontwikkeling van de wetgeving. Ook zijn er lijnen met programma's in de zorg en de ontwikkeling van kennis voor professionals op de Hogeschool Zuyd. Daar waar gemeenten in Zuid-Limburg samen beleid maken, zoals bijvoorbeeld voor de gespecialiseerde, niet ambulante jeugdhulpverlening, adviseren de adviesraden gezamenlijk. Ook in Parkstad adviseren de adviesraden gezamenlijk over het beleid van de gezamenlijke gemeenten. Op het gebied van Opvang en beschermd wonen trekken de adviesraden gezamenlijk op en hebben in 2022 een klankbordgroep gevormd om de gang van zaken te volgen. In die klankbordgroep zijn alle adviesraden vertegenwoordigd en deze kan zelfstandig namens de adviesraden adviezen uitbrengen.

Ambtelijk overleg met de gemeente.

Het periodieke overleg dat we voor Corona met de gemeente hadden is met de komst van nieuwe leiding bij de afdeling burger en samenleving opnieuw opgepakt. Dit is door de adviesraad als constructief ervaren. De gemeente ziet de adviesraad als het vanzelfsprekende orgaan om input te leveren, gevraagd en ongevraagd, over het beleid en de uitvoering van dat beleid. Het is dan wel aan de adviesraad om dat ook waar te maken en zelf het initiatief te nemen voor overleg en het ongevraagd adviseren. De gemeente is het ook eens met de visie dat het terrein waarop overleg wordt gevoerd breder kan zijn dan de drie wetten van het sociale domein. Een aantal zaken zijn besproken:

- Het gemeentelijk programma waarover geadviseerd kan worden. Het gaat dan over armoede en schulden, in het bijzonder energie armoede, leefbaarheid en

dienstverlening in de buurten, gelijke kansen voor kinderen, arbeidsparticipatie, de continuering van het ouderenbeleid. Ook de woonvisie waarover de adviesraad adviseerde wordt een punt in het komende jaar.

- Het meerjarig bestuurlijk programma. Daarvan stelt de gemeente dat het hier gaat om het doortrekken van de beleidslijnen die in het verleden al werden ingezet. Als het goed is “dan staan daar voor jullie geen verrassingen in”. Een apart adviestraject leek daarom niet nodig.
- De gemeentelijke methodiek voor het vaststellen van activiteiten. De methode om eerst beleid vast te stellen, waarover geadviseerd kan worden en vervolgens een uitvoeringsprogramma te maken waar de adviesraad ook weer haar licht over kan laten schijnen. Dat biedt transparantie over wat aan de orde is en de rol die de adviesraad kan pakken. Bij het vaststellen van het beleid gaan het over de advisering, bij het uitvoeringsprogramma gaat het om advisering en monitoring van het programma. De manier waarop het Ouderenbeleid wordt aangepakt is een goed voorbeeld daarvan.